

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 182/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovvej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Obdo 16/2022 z 25. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. januára 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Obdo 16/2022 z 25. októbra 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhujú, aby ústavný súd napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a priznal im náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli majiteľmi akcií emitenta Železiarne Podbrezová, a. s. Dňa 10. januára 2007 neznáma osoba pod vymyslenou identitou a na základe sfalšovaného splnomocnenia požiadala obchodnú spoločnosť Centrálny depozitár cenných papierov SR, a. s. (ďalej len „depozitár“), o oznámenie čísla účtu majiteľa cenných papierov sťažovateľov, čomu depozitár vyhovel a údaje poskytol ich zaslaním na adresu údajného splnomocnenca. Následne táto neznáma osoba uzatvorila so spoločnosťou SEVISBROKERS FINANCE o. c. p. (ďalej len „obchodník“) zmluvu o obstaraní predaja cenných papierov, na základe ktorej boli akcie predané prostredníctvom Burzy cenných papierov v Bratislave, a. s.

(ďalej len „burza cenných papierov“). Hodnota neoprávnene prevedených akcií sťažovateľov ku dňu ich predaja bola 15 236,01 eur.

3. Sťažovatelia sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33Cb 18/2010 domáhali náhrady škody spočívajúcej v hodnote neoprávnene prevedených akcií a ušlých dividend od depozitára, ako aj od obchodníka.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 33 Cb 18/2010 z 12. mája 2014 žalobu sťažovateľov zamietol. Po podaní odvolania Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8 Cob 354/2014 z 25. mája 2017 prvoinštančný rozsudok potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali sťažovatelia dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd uznesením č. k. 5 Obdo 20/2018 z 20. februára 2019 odmietol.

5. Ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 223/2021-59 z 10. marca 2022 zrušil uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 20/2018 z 20. februára 2019 a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

6. Najvyšší súd rozsudkom č. k. 3 Obdo 16/2022 z 25. októbra 2022 zrušil rozsudok odvolacieho súdu, avšak iba čiastočne, voči depozitárovi. V časti voči obchodníkovi dovolanie zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia argumentujú, že depozitár aj obchodník vykonali prevod cenných papierov bez ich pokynu, a teda protiprávne. Skutočnosť, že depozitár aj obchodník konali v omyle, do ktorého boli uvedení treťou osobou, nie je spôsobilá zhojiť absenciu pokynu sťažovateľov ako majiteľov. Keďže § 19 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenných papieroch“) chráni dobromyseľného nadobúdateľa a následky konania žalovaných nie je možné zvrátiť, majú depozitár aj obchodník podľa názoru sťažovateľov povinnosť nahradiť škodu, ktorú im spôsobili protiprávnym prevodom cenných papierov.

8. Sťažovatelia namietajú, že depozitár v dôsledku konania páchatel'a odpísal z ich účtu cenné papiere bez toho, aby sťažovatelia na takýto postup dali pokyn. Depozitár tak nesplnil svoj záväzok „uschovávať“ cenné papiere sťažovateľov, a teda porušil svoj zmluvný záväzok. Depozitár evidoval cenné papiere sťažovateľov, ktorí ich na nikoho nepreviedli. Pokiaľ depozitár za danej situácie cenné papiere odpísal z účtu sťažovateľov, konal protiprávne. Sťažovatelia uvádzajú, že rovnako páchatel' podviedol obchodníka, ktorý síce konal v omyle, ale v dôsledku omylu konal protiprávne a *de iure* bez príkazu (sfalšovaný príkaz nie je príkaz) predal akcie sťažovateľov, t. j. nakladal s cudzím majetkom neoprávnene.

9. Depozitár nemal podľa názoru sťažovateľov zákonný dôvod akcie z účtu sťažovateľov odpísať a obchodník nemal zákonný dôvod akcie sťažovateľov predávať. Sťažovatelia uvádzajú, že je „úplne nesprávnym, doslova excesívnym a svojvoľným, záver súdov, že depozitár ani obchodník nevykonali žiaden úkon, ktorý by bolo možné vyhodnotiť ako protiprávny. De iure depozitár aj obchodník vykonali prevod cenných papierov bez pokynu sťažovateľov ako ich majiteľov a teda protiprávne.“.

10. Sťažovatelia namietajú, že výklad právnych noriem, ku ktorému dospel najvyšší súd, je formalistický a jeho záver, že „ani depozitár, ani obchodník nenesú zodpovednosť za dôsledky svojho de iure svojvoľného konania na ujmu sťažovateľov“, považujú za neprípustný.

11. Sťažovatelia zastávajú názor, že najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval právne normy ústavne nekonformným spôsobom, v rozpore s ich účelom a zmyslom a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, čoho dôsledkom je porušenie práva sťažovateľov garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

12. Najvyšší súd podľa sťažovateľov súčasne porušil aj ich základné právo vlastníť majetok garantované čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže sťažovateľom „odoprel ich pohľadávku na náhradu škody“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľov vlastníť majetok a základného práva na súdnu ochranu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

14. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

15. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné sudy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou

vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

16. Sťažovatelia namietané porušenie označeného základného práva odôvodňujú predovšetkým nesprávnym výkladom relevantných ustanovení právnych predpisov.

17. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

18. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a zistil, že dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby voči depozitárovi, pričom najvyšší súd zrušil i rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej zamietol žalobu voči depozitárovi a súvisiace výroky o trovách konania a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu. Dovolací súd vo zvyšnej časti (potvrdzujúcej rozsudok okresného súdu o zamietnutí žaloby voči obchodníkovi) dovolanie zamietol.

20. Sťažovatelia žiadajú o zrušenie celého napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, avšak ústavný súd v záujme prehľadnosti a zrozumiteľnosti odôvodnenia najskôr posudzoval časť odôvodnenia zrušujúcich výrokov dovolacieho súdu (a) a následne časť zamietajúcu dovolanie sťažovateľov (b).

Ad (a)

21. Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že zrušujúce rozhodnutia najvyššieho súdu v dovolacom konaní podrobuje ústavnému prieskumu len výnimočne, pričom z jeho judikatúry vyplýva (nález č. k. I. ÚS 260/2019 z 28. januára 2020):

„Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania

alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa. K preskúmaniu kasačného rozhodnutia potom môže dôjsť len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich súdne konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 213/2017, III. ÚS 541/2015), ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Prieskum ústavný súd tiež pripustil aj v prípade, ak sťažnosťou napadnuté rozhodnutie, ktorým sa skončila určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka, ktorá sa už v ďalšom konaní riešiť nebude (IV. ÚS 331/2018)“. (m. m. I. ÚS 357/2016, II. ÚS 344/2019).

22. Vychádzajúc z týchto úvah, ústavný súd posudzoval napadnutý rozsudok najvyššieho súdu predovšetkým z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti jeho odôvodnenia a zároveň skúmal, či rozhodnutie najvyššieho súdu má pre sťažovateľov v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavno-súdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia neodstrániteľné následky.

23. Dovolací súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uvádza:

„... žalovaný I/ (pozn., depozitár) za ustáleného skutkového stavu poskytnutím údajov o čísle účtu majiteľa cenných papierov porušil povinnosti mu uložené zákonom o cenných papieroch, čo môže mať za následok jeho zodpovednosť za škodu spôsobenú žalobcom. Z uvedeného dôvodu je rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie zamietajúci žalobu proti žalovanému I/ založený na nesprávnom právnom posúdení veci. Vzhľadom na dôvodnosť dovolania žalobcov v tejto časti, najvyšší súd rozsudok odvolacieho súdu v časti proti žalovanému I/ podľa § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil, a keďže rovnakým nesprávnym právnym posúdením veci je zaťažený aj rozsudok súdu prvej inštancie a najvyšší súd je toho názoru, že nápravu nie je možné dosiahnuť iba zrušením rozsudku odvolacieho súdu, najvyšší súd v časti zamietajúcej žalobu proti žalovanému I/ podľa § 449 ods. 2 C. s. p. zrušil i rozsudok súdu prvej inštancie a podľa § 450 C. s. p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Predmetom rozhodnutí nižších súdov doposiaľ ale nebolo skúmanie ďalších nevyhnutných predpokladov pre založenie zodpovednosti žalovaného I/ za škodu spôsobenú žalobcom, a to príčinnej súvislosti a preukázanie výšky spôsobenej škody. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku len stroho skonštatoval, že aj pokiaľ by pripustil, že konanie žalovaného I/ bolo protiprávne, žalobcovia nepreukázali bezprostrednú príčinnú súvislosť medzi poskytnutím čísla účtu a prevodom cenných papierov neoprávnenou osobou. Uvedený záver súdu prvej inštancie však bol len doplňujúci a nebol žiadnym spôsobom odôvodnený. Odvolací súd sa otázke príčinnej súvislosti už vôbec nevenoval a riešil len otázku porušenia povinnosti žalovanými. Výška škody nebola doposiaľ vôbec predmetom konania pred nižšími súdmi. Najvyšší súd preto nemôže dospieť za ustáleného skutkového stavu k záveru o zodpovednosti žalovaného I/ za škodu spôsobenú

žalobcom v žalobou uplatnenej výške, ale uvedený záver je potrebné ponechať na rozhodnutie nižších súdov po opätovnom prejednaní veci. “

24. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že nepredstavuje prípad extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich súdne konanie, ktorým by bolo vopred záväzne predurčené rozhodnutie okresného súdu o merite právnej veci sťažovateľov spôsobom, ktorý by v budúcnosti z hľadiska prípadného neskoršieho ústavnosúdneho prieskumu meritórneho rozhodnutia mal neodstrániteľné následky. V posudzovanej časti napadnutého rozhodnutia dovolací súd zrušil odvolacie i prvoinštančné rozhodnutie z dôvodu neprávneho právneho posúdenia porušenia povinnosti depozitára uloženej mu zákonom o cenných papieroch s tým, že po vrátení veci bude povinnosťou okresného súdu náležite preskúmať ďalšie nevyhnutné predpoklady na založenie zodpovednosti depozitára za škodu spôsobenú sťažovateľom, a to príčinnú súvislosť a výšku spôsobenej škody. S prihliadnutím na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že nejde o prípad napĺňajúci predpoklady odôvodňujúce výnimočne preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré nie je konečnej povahy.

Ad (b)

25. V súvislosti s tou časťou napadnutého rozsudku, ktorou najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľov, teda *de facto* potvrdil zamietajúce rozsudky súdov nižších inštancií vo vzťahu k obchodníkovi, ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia, v ktorej dovolací súd riešil otázku právneho posúdenia zodpovednosti za škodu, ktorá mala byť spôsobená konaním obchodníka s cennými papiermi, ktorý bol tretou osobou uvedený do omylu, že zmluva o obstaraní kúpy alebo predaja cenného papiera bola uzatvorená so žalobcami, uplatnenú dovolaním sťažovateľov podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

26. Dovolací súd v súvislosti s dovolacími námietkami sťažovateľov okrem iného uvádza, že z § 73a ods. 3 zákona o cenných papieroch vyplýva pre obchodníka s cennými papiermi len oprávnenie na spracúvanie osobných údajov klientov a na vyhotovovanie kópií dokladov. Z tohto ustanovenia však nevyplýva žiadna povinnosť, ktorú by obchodník mal porušiť. Obchodník konal v omyle, že koná priamo s osobami sťažovateľov, pričom v zaslaných zmluvách boli uvedené ich osobné údaje vrátane rodného čísla a v osvedčovacej doložke pri podpisoch sťažovateľov bolo uvedené aj číslo ich dokladu totožnosti.

27. Najvyšší súd poukázal na § 73 ods. 1 písm. a) zákona o cenných papieroch, podľa ktorého obchodník s cennými papiermi je povinný konať pri poskytovaní služieb v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou v záujme svojich klientov a stability finančného trhu a nesmie dávať prednosť obchodom na vlastný účet. Pokiaľ právna norma používa pojem „odborná starostlivosť“, je tomu tak podľa dovolacieho súdu z dôvodu, že právne vzťahy ňou upravované si vyžadujú vyššiu mieru starostlivosti, ktorú je možné rozumne od daného subjektu očakávať a ktorá musí zodpovedať zodpovednému, informovanému a čestnému výkonu príslušnej činnosti. Pod povinnosťou postupovať s odbornou starostlivosťou však nemožno rozumieť

„povinnosť žalovaného 2/ vykonať akékoľvek do úvahy prichádzajúce úkony na predchádzanie vzniku škody klientom alebo absolútnu zodpovednosť za výsledky jeho činnosti. Pokiaľ nie je v právnej úprave povinnosť žalovaného 2/ výslovne upravená, je potrebné predovšetkým zohľadniť, čo bolo možné od žalovaného rozumne očakávať, a to i s prihliadnutím na požiadavku kvalitatívne vyššej starostlivosti.“

28. Obchodník postupoval podľa názoru najvyššieho súdu „v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti pri uzatváraní zmluvy o obstaraní predaja cenných papierov, pričom tretia osoba postupovala mimoriadne sofistikovaným spôsobom, disponovala osobnými údajmi sťažovateľov (vrátane rodných čísiel), disponovala údajmi o čísle účtu majiteľa cenných papierov (ktoré získala od depozitára) a o cenných papieroch vlastnených sťažovateľmi, opatrla ich podpisy na zmluve osvedčovacimi doložkami, ktorých vyhotovenie neprezradzovalo znaky zjavného pozmeňovania alebo falšovania. Takýto postup tretej osoby ani pri vynaložení odbornej starostlivosti nevzbudzoval pochybnosti o tom, že obchodník obdržal zmluvy priamo od sťažovateľov a nimi osobne podpísané.“

29. Vo vzťahu k posudzovaniu zodpovednosti obchodníka za škodu najvyšší súd uvádza, že sťažovatelia v konaní namietajú porušenie povinností obchodníka s cennými papiermi, ktoré sú upravené v zákone o cenných papieroch, preto je potrebné jeho zodpovednosť posudzovať podľa zákona o cenných papieroch a Obchodného zákonníka. Všeobecná preventívna povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka sa podľa najvyššieho súdu môže aplikovať len v prípade, ak nie je namietaná povinnosť obchodníka upravená osobitnou právnou normou. V tomto prípade smeruje dovolacia argumentácia (a aj pred súdmi nižšej inštancie) jednoznačne k porušeniu povinností obchodníka s cennými papiermi vyplývajúcich mu zo zákona o cenných papieroch, preto by sa jeho konanie mohlo posudzovať podľa § 415 Občianskeho zákonníka iba v prípade namietania porušenia iných povinností, než ktoré mu vyplývajú zo zákona o cenných papieroch. Nad rámec už uvedeného však najvyšší súd uvádza, že „na základe skutkového stavu ustáleného odvolacím súdom, neprišlo ani k porušeniu § 415 Občianskeho zákonníka, keďže obchodník konal v omyle vyvolanom treťou osobou, ktorá mu poskytla všetky osobné údaje sťažovateľov a podpisy na zmluve boli opatrené osvedčovacou doložkou. Obchodník tak mal identifikované osoby sťažovateľov so všetkými údajmi, ktoré i v zmysle zákona o cenných papieroch potreboval a ani po zadaní údajov do systému depozitára nemal ako zistiť, že by niektoré údaje neboli v poriadku, pretože systém nevydal chybové hlásenie.“. Za týchto skutkových okolností nie je podľa najvyššieho súdu možné prijať záver o porušení všeobecnej preventívnej povinnosti obchodníkom a skutočnosť, že komunikoval so sťažovateľmi na inej adrese, než je ich adresa trvalého bydliska, bola zapríčinená tým, že obchodník údajom o správnej adrese trvalého bydliska nedisponoval a disponoval len údajom o adrese trvalého bydliska, ktorý bol uvedený na predložených zmluvách a zároveň aj vyplnený na osvedčovacích doložkách a ktorý preto považoval za správny.

30. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľov vo vzťahu k § 24 ods. 1 zákona o cenných papieroch v spojení s § 23 ods. 2 zákona o cenných papieroch najvyšší súd uvádza, že v posudzovanom prípade zadávala príkaz na registráciu prevodu burza cenných papierov a v zmysle § 25 ods. 1 a 2 zákona o cenných papieroch preto za prípadný nesprávny alebo neoprávnený príkaz na registráciu

prevodu zodpovedá burza cenných papierov. Obchodník zadal burze cenných papierov len príkaz na uzatvorenie obchodu prostredníctvom burzy cenných papierov, samotný príkaz na registráciu prevodu cenných papierov zadávala depozitárovi burza cenných papierov. Ustanovenie § 24 ods. 1 zákona o cenných papieroch, na ktoré poukázali sťažovatelia, sa použije v prípade, ak k uzatvoreniu obchodu neprišlo na burze cenných papierov.

31. K námietke sťažovateľov, že obchodník má byť zodpovedný za škodu spôsobenú i na základe § 744 Občianskeho zákonníka, ktorý upravuje zodpovednosť za vzniknutú škodu pri konaní bez príkazu, dovolací súd uviedol, že uvedenú právnu úpravu nie je možné použiť na posudzovanú vec. Obchodník konal v omyle vyvolanom treťou osobou, že koná na základe riadne uzatvorených zmlúv o obstaraní predaja cenných papierov, teda nekonal v snahe obstarat' cudziu záležitosť bez príkazu, ale konal na základe zmlúv, pri ktorých nemal vedomosť, že podpisy sťažovateľov sú sfaľšované. Na strane obchodníka podľa najvyššieho súdu chýba aspekt konania bez príkazu a skutočnosť, že fakticky konal bez vedomosti sťažovateľov, je spôsobená protiprávnymi úkonmi tretej osoby, a nie jeho úmyslom a vedomosťou o tom, že nedisponuje platne uzatvorenými zmluvami o obstaraní predaja cenných papierov a i napriek tomu sa rozhodne obstarat' cudziu záležitosť. Takéto konanie obchodníka by navyše malo nepochybne za následok porušenie jeho povinností vyplývajúcich mu zo zákona o cenných papieroch a jeho zodpovednosť za škodu by i tak bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení upravujúcich zodpovednosť za škodu obsiahnutých v Obchodnom zákonníku.

32. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako celku dospel k presvedčeniu, že nevybočuje z jeho aplikačnej praxe v súvislosti s posudzovaním dovolania sťažovateľov podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom charakter excesu nevykazuje ani aplikácia hmotnoprávných noriem (predovšetkým zákona o cenných papieroch, Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka) v súvislosti s riešením otázky zodpovednosti žalovaných za škodu. Napadnutý rozsudok dovolacieho súdu je preto potrebné považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nemá dôvod v tomto prípade zasahovať.

33. Ústavný súd konštatuje, že dovolací súd citoval zákonné ustanovenia, ktoré adekvátne aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; vysvetlil tiež dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu časti rozsudku odvolacieho súdu (a časti rozsudku okresného súdu), ako i zamietnutiu dovolania sťažovateľov vo vzťahu k tej časti rozsudku krajského súdu, v ktorej potvrdil zamietnutie žaloby okresným súdom voči obchodníkovi.

34. Pre posúdenie zachovania základného práva na súdnu ochranu je relevantné, že pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľov sa najvyšší súd zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s ich argumentáciou a objasnil závery, ku ktorým dospel. Argumentáciu najvyššieho súdu považuje ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci za dostatočnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel

a účel aplikovaných ustanovení relevantných hmotnoprávných či procesných právnych predpisov v súvislosti s rozhodovaním o dovolaní sťažovateľov.

35. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie sťažovatelia namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy:

36. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že jeho porušenie sťažovatelia namietajú v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Keďže dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Aj túto časť ústavnej sťažnosti preto odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu